

V Štrasburgu 23. 10. 2012
COM(2012) 629 final

Vol. 1/2

OZNÁMENIE KOMISIE

**EURÓPSKEMU PARLAMENTU, RADE, EURÓPSKEMU HOSPODÁRSKEMU
A SOCIÁLNEMU VÝBORU A VÝBORU REGIÓNOV**

Pracovný program Komisie na rok 2013

Absolútnym imperatívom dneška je prekonať hospodársku krízu a nasmerovať EÚ späť na cestu k udržateľnému rastu. Je to prvoradá úloha pre súčasnú generáciu Európanov. Vyžaduje si Európu schopnú obstáť v globálnej ekonomike, pretvorenú tak, aby sa chopila príležitostí v záujme budúcnosti. Vyžaduje si to stabilné makroekonomické prostredie, ktoré môže priniesť iba skutočná hospodárska a menová únia. Potrebne sú výrazné zmeny v ekonomike, aby sa mohli prejaviť mnohé silné stránky, ktoré Európa môže priniesť pre hospodárstvo zajtrajška, ktoré sa bude vyznačovať vysokým stupňom inovácií a odborných znalostí. Vyžaduje si to zmenu podnikateľského prostredia v rámci jednotného trhu; vyžaduje si to plné využitie obrovského potenciálu európskych sietí a revolúcie v oblasti informačných technológií; potrebné sú nové odborné znalosti a pomoc, aby mohli prispieť aj tí, ktorí sú v súčasnosti vylúčení z trhu práce; pritom sa musí vychádzať z potrieb a možností efektívneho využívania zdrojov. Toto sú dlhodobé výzvy, ktoré si vyžadujú spoločné úsilie od všetkých zložiek spoločnosti – ale v každom prípade je príspevok EÚ podmienkou úspechu.

Práve preto v prejave o stave Únie predseda Komisie Barroso vyzval na nový spôsob myslenia pre Európu – treba vyvodiť dôsledky z výziev, ktorým dnes čelíme a ktoré zásadne menia náš svet. Bez reformy nemôže existovať rast a nemôžeme obstáť voči výzvam, pokiaľ nepostupujeme spoločne. Prejavom o stave Únie boli uvedené ambiciózne zámery na vytváranie dlhodobého rámca EÚ – dôslednej a skutočnej hospodárskej a menovej únie založenej na politickej únii. Táto vízia sa musí premietnuť do praxe formou konkrétnych krokov, ak má riešiť pretrvávajúcu krízu, ktorá naďalej sužuje Európu, a najmä eurozónu.

Tento pracovný program na rok 2013 vyjadruje dlhodobú predstavu o tom, ako by EÚ mala postupovať v kľúčových oblastiach politiky, sumarizuje, čo v súčasnosti chýba a vysvetľuje, ako bude Komisia riešiť tieto výzvy. Uprednostňovaním správnych druhov iniciatív môže EÚ prispieť k rastu a tvorbe pracovných miest a môže sa postupne priblížiť k svojej dlhobodej vízii.

Komisia už predložila celý rad návrhov na zvýšenie rastu, o ktorých v súčasnosti rokujú spoluzákonnodarcovia. Včasné prijatie a plné realizovanie týchto opatrení by vyslalo rozhodujúci signál dôvery občanom a investorom a pomohlo by oživiť hospodársku činnosť a stimulovať tvorbu pracovných miest, ktorá je tak veľmi potrebná. Bolo by to ďalším potvrdením veľkého rozsahu vykonanej práce EÚ pred voľbami do Európskeho parlamentu v júni 2014. V roku 2013 vyvinie Komisia veľké úsilie na implementáciu ako bezprostredný spôsob realizácie prínosov opatrení EÚ. V nadväznosti na rozhodnutia, ktoré sa majú prijať o viacročnom finančnom rámci do konca roku 2012, sa Komisia počas roka 2013 sústreďí na dokončenie opatrení týkajúcich sa urýchlenej implementácie vrátane využitia špecifických mandátov na rokovanie s jednotlivými krajinami s cieľom zabezpečiť, aby priority podporované investíciami financovanými EÚ boli jednoznačne zamerané na rast a zamestnanosť. Cílené investície podporené moderným a proreformným rozpočtom EÚ môžu rozhodujúcim spôsobom prispieť k rastu, zamestnanosti a konkurencieschopnosti.

Návrhy predložené v tomto pracovnom programe budú predložené počas roka 2013 a v prvej časti roku 2014, pričom sa bude brať ohľad na koniec súčasného legislatívneho obdobia. V nasledujúcich oddieloch sú vyzdvihnuté niektoré kľúčové opatrenia s cieľom ukázať, akým spôsobom Komisia prispeje k odstraňovaniu rozdielov medzi cieľmi EÚ a súčasnou situáciou. Príloha I obsahuje podrobnejší zoznam návrhov, ktoré Komisia mieni predložiť v rokoch 2013/2014.

Vybudovať správne základy: na ceste k skutočnej hospodárskej a menovej únii

Cieľ

Výhoda Európy spočíva v prepojenosti našich ekonomík. Hybnou silou tejto prepojenosti bol vždy jednotný trh a spoločná mena, pričom tvorba integrovanej hospodárskej politiky na európskej úrovni prostredníctvom európskeho semestra teraz zblížuje naše ekonomiky viac než kedykoľvek predtým. Kríza však ukázala, že jednotný trh pre finančné služby môže zabezpečiť finančnú stabilitu, hospodársky rast a tvorbu pracovných miest len vtedy, keď zároveň bude fungovať silný jednotný regulačný orgán dohľadu na úrovni EÚ. Ďalším krokom bude prehĺbiť hospodársku a menovú úniu s naplno fungujúcou bankovou a fiškálnou úniou.

Čo dnes chýba?

Skutočná EMÚ si vyžaduje komplexný prístup k riešeniu začarovaného kruhu nadmernej zadlženosti súkromného sektora, neudržateľného štátneho dlhu a slabého bankového sektora. Európskej únii chýba všeobecný rámec, ktorý by vyplnil medzery v plne integrovanej politike finančných služieb a zahŕňal jednotný mechanizmus dohľadu platný pre banky, ako aj jednotný súbor pravidiel, ktorými by sa riadili všetky finančné inštitúcie. Je takisto potrebné dokončiť a zaviesť účinnejšie mechanizmy na prevenciu a nápravu neudržateľných fiškálnych politík a stavov ekonomickej nerovnováhy. Kľúčový význam bude mať aj lepšia koordinácia daňových politík. Pokrok dosiahnutý prostredníctvom európskeho semestra ešte takisto nedosiahol svoj potenciál, pokiaľ ide o premietnutie jeho odporúčaní do štrukturálnych reforiem v EÚ.

Naše hospodárske riadenie napriek tomu, že zatiaľ ešte nie je úplné, už bolo výrazne posilnené prostredníctvom stratégie Európa 2020, európskeho semestra, ako aj implementáciou právnych predpisov balíka šiestich opatrení („six-pack“). Je naliehavo potrebné dosiahnuť dohodu o balíku dvoch legislatívnych opatrení („two-pack“), aby sa dotvoril systém hospodárskeho riadenia. V roku 2013 Komisia:

- otvorí štvrtý Európsky semester prostredníctvom ročného prieskumu rastu,
- bude sledovať plnenie plánu komplexnej a skutočnej HMÚ, ktorý uverejní do konca roku 2012,
- navrhne ďalšie právne predpisy (napríklad o systémových rizikách súvisiacich s nebankovými subjektmi a tieňovom bankovom systéme), aby sa ešte viac posilnila stabilita, transparentnosť a ochrana spotrebiteľa vo finančnom sektore.

Právne predpisy, ktoré sa už uplatňujú, a tie, ktoré sa v súčasnosti zvažujú, prispievajú k zásadnej premene finančného systému EÚ. Dohoda o bankovom dohľade položí európsky finančný systém na oveľa bezpečnejšie základy a bude slúžiť ako odrazový mostík dôvery. V roku 2013 sa zavedú mnohé podrobné pravidlá tohto balíka. To isté platí aj pre politiku súdržnosti, kde kľúčové priority týkajúce sa opatrení podporujúcich rast a štrukturálne reformy predložené v rámci európskeho semestra sa stanú ťažiskom nových národných a regionálnych programov, a v rámci ktorej sa pozornosť sústreďí na dokončenie mandátov určených pre jednotlivé krajiny, týkajúcich sa ďalšej generácie štrukturálnych fondov. Komisia takisto podnikne kroky na boj proti daňovým podvodom a daňovým únikom vrátane iniciatívy

zameranej na daňové raje, čím dodá úsilie jednotlivých štátov o konsolidáciu verejných financií európsky rozmer.

Posilňovanie konkurencieschopnosti prostredníctvom jednotného trhu a priemyselnej politiky

Cieľ

Udržateľný rast a tvorba pracovných miest si vyžadujú spojenie stabilného makroekonomického prostredia so schopnosťou konkurovať v globálnom hospodárstve. Európa má silné stránky, ktoré jej môžu poskytnúť konkurenčnú výhodu vo forme modernizovaného sociálneho trhového hospodárstva a môžu jej pomôcť zaujať vedúce miesto v rámci novej priemyselnej revolúcie. Jednotný trh a spravodlivá hospodárska súťaž môžu spoločne pôsobiť s cieľovými investíciami a správnym prístupom k podnikaniu a využiť tak možnosti rastu vďaka novým technológiám a inováciám.

Čo dnes chýba?

Je potrebné, aby sa jednotný trh naďalej prispôboval s cieľom využiť potenciál pre podniky a spotrebiteľov v Európe bez hraníc. Technologické zmeny ponúkajú obrovské možnosti, ale musia ich sprevádzať nové prístupy v oblastiach ako verejné obstarávanie, normy a duševné vlastníctvo. EÚ potrebuje dlhodobý energetický rámec a politiku v oblasti klímy, ktoré umožnia, aby investície a politika boli orientované na konkurencieschopnosť a boj proti zmene klímy. Európa zaostáva v oblasti inovácií, keďže existujú prekážky pri budovaní nových trhov a investovaní do technológií, ktoré môžu zmeniť náš spôsob života, a takisto širšie problémy týkajúce sa postoja k podnikaniu a podnikateľským neúspechom. Potrebný je aj náležitý právny rámec, aby projekt Galileo pokročil ďalej smerom ku komerčnej prevádzke. Túto situáciu ešte zhoršujú problémy, ktorým čelia spoločnosti, najmä MSP, pri získavaní finančných prostriedkov v podmienkach krízy, ako aj zbytočné a zaťažujúce administratívne náklady a nepriaznivý dosah niektorých zastaraných orgánov verejnej správy. Nedostatky v implementácii takisto bránia plnému využitiu prínosov.

Nedávny Akt o jednotnom trhu II stanovuje 12 nových konkrétnych prioritných opatrení, ktoré majú dodať jednotnému trhu nový impulz v štyroch ťažiskových oblastiach, ktorými sú: siete, mobilita, digitálne hospodárstvo a súdržnosť¹. V nadväznosti na oznámenie z roku 2012 o novej priemyselnej politike² Komisia opätovne preskúma jednotný trh pre výroby, ktorý tvorí 75 % obchodu vnútri EÚ. Tieto opatrenia, ktoré je teraz potrebné urýchlene dohodnúť, nadväzujú na prioritné kroky v prvej fáze určenej v Akte o jednotnom trhu³. Komisia bude intenzívne spolupracovať so spoluzákonodarcami počas roku 2013, aby sa tieto návrhy presadili a plne a účinne implementovali. K najdôležitejším návrhom budú patriť:

- iniciatívy s cieľom zosúladiť pravidlá a znížiť náklady na zabezpečenie súladu s predpismi o DPH prostredníctvom jednotného daňového priznania,

¹ COM(2012) 573 z 13. októbra 2012.

² COM(2012) 582 z 10. októbra 2012.

³ KOM(2011) 206 z 13. apríla 2011.

- legislatívny návrh na dosiahnutie povinného používania elektronickej fakturácie vo verejnom obstarávaní uľahčí vzájomné vzťahy medzi podnikateľskou sférou a verejnou správou, zníži náklady a poslúži ako vzor pre ďalšie odvetvia,
- iniciatívy, ktoré majú aktualizovať a zjednodušiť pravidlá obehu výrobkov v rámci jednotného trhu, zistiť nedostatky, ktoré stále bránia voľnému obehu, ako aj intenzívnejšia práca v oblasti noriem, certifikácie a etikiet,
- ako súčasť programu Horizont 2020 budú v roku 2013 predložené návrhy na uvedenie do života a rozvoj celého radu verejno-súkromných partnerstiev, ktoré majú spojiť súkromné a verejné investície s rozpočtom EÚ s cieľom presadiť spoločný prístup ku kľúčovým strategickým sektorom, ako sú farmaceutiká, riadenie letovej prevádzky a nanotechnológie, čím sa vyvolá približne 9 – 10 miliárd eur nových investícií,
- iniciatíva týkajúca sa energetických technológií a inovácií na vytvorenie udržateľného, bezpečného a konkurencieschopného energetického systému,
- návrh viacerých významných reforiem na modernizáciu štátnej pomoci,
- modernizácia nášho prístupu k právam duševného vlastníctva s cieľom zabezpečiť, aby boli účinné a vyhovovali spotrebiteľom v digitálnom svete.

Energetická účinnosť je kľúčovou oblasťou z hľadiska konkurencieschopnosti. Komisia posilní svoju spoluprácu s členskými štátmi pri implementácii smernice o energetickej účinnosti, právnych predpisov o energetickom štieňovaní a ekodizajne. Implementácia stratégie pre kľúčové podporné technológie bude takisto rozhodujúcim impulzom pre konkurencieschopnosť. Komisia zintenzívni svoju prácu, aby pomohla MSP, ktoré čelia problémom vo financovaní a bude plniť akčný plán pre podnikanie. Podpora z Európskeho fondu regionálneho rozvoja a z programu COSME⁴ bude pripravená na poskytnutie začiatkom nového finančného obdobia v roku 2014. V rámci nového programovania Európskeho sociálneho fondu sa bude venovať osobitná pozornosť poskytovaniu znalostí potrebných pre úspešný prechod zo školy do práce a zvyšovaniu zamestnateľnosti pracovných síl.

Prepojiť s cieľom konkurovať: budovanie sietí zajtrajška už dnes

Cieľ

Úplne integrovaný a navzájom prepojený európsky jednotný trh, ktorý pokrýva telekomunikácie, energetiku a dopravu, je predpokladom konkurencieschopnosti, pracovných miest a rastu. Dosiahnutie tohto cieľa si vyžaduje cenovo dostupné, prístupné, efektívne a bezpečné sieťové infraštruktúry. Urýchlené zavádzanie digitálneho hospodárstva prinesie výhody vo všetkých sektoroch prostredníctvom zlepšenia produktivity, efektívnosti a inovácií. Európa musí mať najnovšie digitálne siete na udržanie a vybudovanie svojej globálnej konkurenčnej pozície, aby bola schopná zvládnuť explóziu v používaní internetu a výmene údajov a plne využiť prínosy z efektivity a inovatívne služby umožnené vďaka rapídному vývoju v oblasti online aplikácií. Pokiaľ ide o energetiku, rozsiahle investície do elektrických rozvodových sietí a ostatných energetických sietí pomôžu dosiahnuť vyššiu bezpečnosť dodávok energie, ich udržateľnosť a konkurencieschopnosť. V oblasti dopravy by plne integrovaný jednotný trh a efektívnejšie siete umožňujúce ľahko sa preorientovať medzi

⁴ Program pre konkurencieschopnosť podnikov a MSP na roky 2014 – 2020.

jednotlivými druhmi dopravy priniesli obrovské výhody pre občanov a podniky, a to aj v mestských oblastiach.

Čo dnes chýba?

Vnútroštátne prístupy a rôzne prekážky bránia konkurencieschopnosti a neumožňujú využívať siete na európskej úrovni. Investície nie sú dostatočne mobilizované na podporu projektov, ktoré budú základom budúcej prosperity v Európe, pretože ich brzdia nedostatky v regulačnom prostredí. Tieto prekážky brzdia aj potenciál pre inovácie v oblastiach, ako sú inteligentné siete a meracie prístroje a inteligentné dopravné systémy. Nedostatok interoperability zvyšuje náklady a bráni vytváraniu rovnakých podmienok pre všetkých. Medzery v regulačnom rámci bránia investíciám do podnikania a budovaniu dôvery spotrebiteľov v kľúčových oblastiach, napríklad v oblasti platieb. Medzery v infraštruktúrach spôsobujú spotrebiteľom energie dodatočné náklady, vedú k nehospodárnosti a oneskoreniu modernizácie logistiky a sú prekážkou plného využitia širokopásmového pripojenia.

S cieľom pokračovať v doplňovaní chýbajúcich spojovacích článkov Komisia v rokoch 2013/2014 predloží návrhy na:

- modernizáciu dopravy a logistiky v Európe s cieľom pomôcť spoločnostiam šetriť čas a energie, ako aj znížiť emisie, a to prostredníctvom návrhov týkajúcich sa železničnej a nákladnej dopravy a prepravy tovaru medzi prístavmi EÚ a jednotného európskeho neba,
- odstránenie prekážok pre elektronické platby,
- podporu investícií do vysokorychlostných sietí,
- zvýšenie pokrytia a kapacity širokopásmového pripojenia znížením nákladov na jeho zavedenie a uvoľnenie pásma pre bezdrôtové širokopásmové pripojenie.

Popri politike súdržnosti bude Nástroj na prepojenie Európy⁵ jedným z najviditeľnejších príspevkov EÚ k prekonaniu týchto prekážok formou stimulovania infraštruktúry. V roku 2013 by mal byť nástroj zavedený a funkčný a mali by byť prijaté kľúčové rozhodnutia týkajúce sa oblastí určenia. V tom istom roku by mali byť zavedené dlhopisy na projekty s cieľom prispieť k využitiu investícií súkromného sektora.

Tento proces bude prebiehať zároveň s konsolidáciou právnej úpravy. Viac úsilia sa musí vynaložiť na vytvorenie skutočného európskeho dopravného priestoru, kde platia európske pravidlá: prioritu by mali dostať návrhy týkajúce sa prepojenia v sektore železničnej dopravy a návrhy na urýchlenie realizácie jednotného európskeho neba. Pre poslednú fázu liberalizácie v oblasti energetiky, smerujúcu k dokončeniu vnútorného trhu s energiou do roku 2014, musí byť smerodajné zabezpečenie udržateľného, konkurencieschopného a bezpečného zásobovania Európy energiou v budúcnosti. Nový rámec pre vnútroštátne zásahy v oblasti energetiky bude tvoriť základný prvok, ktorým sa zabezpečí, aby sa uskutočnili adekvátne investície a aby zásahy na trhu boli nevyhnutné a primerané.

Rast pre zamestnanosť: Začlenenie a excelentnosť

⁵ KOM(2011) 0665 z 19. októbra 2011.

Cieľ

Vďaka svojej schopnosti spájať rast a inkluzívnosť je naše sociálne trhové hospodárstvo jedným z najväčších výdobytkov Európy. Ale dnes jej hospodárstvo a spoločnosť čelia hrozbe, že závažné problémy ako vysoká nezamestnanosť, zvyšovanie chudoby a sociálne vylúčenie nadobudnú štrukturálny charakter. Dimenzia EÚ sa musí využiť na pomoc členským štátom, aby tieto využili každú príležitosť na pomoc ľuďom, ktorí si hľadajú zamestnanie, a na odstránenie nesúladu medzi ponukou a dopytom na trhu práce. Začína sa to aktívnou politikou zamestnanosti, ktorá im pomáha získať správne znalosti na to, aby sa mohli zamestnať a ktorá využíva potenciál mobility v plnom rozsahu. Treba nájsť inovatívne spôsoby na zvýšenie úrovne dosiahnutého vzdelania a účasti na trhu práce. Na podporu sociálneho začlenenia a vstupu na trh práce je potrebná primeraná a udržateľná sociálna politika a prístupnejšie sociálne služby. Potenciál vytvárania pracovných miest v kľúčových odvetviach rastu, ktorými sú napríklad ekologické hospodárstvo, informačné a komunikačné technológie a odvetvia zdravotnej starostlivosti a sociálneho zabezpečenia, je potrebné naplno využívať. Na udržanie pracovných síl z dlhodobšieho pohľadu starnúcej spoločnosti musia byť európske trhy práce otvorené, musia mobilizovať zamestnancov všetkých vekových kategórií a na všetkých úrovniach kvalifikácie.

Čo dnes chýba?

Verejné služby zamestnanosti a zamestnávateľia čelia veľkým problémom s mierou nezamestnanosti v Európe, najmä medzi mladými ľuďmi. Podpora zamestnatel'nosti je kľúčom k oživeniu rastu, berúc do úvahy aj zraniteľné skupiny. Potenciál na vytváranie pracovných miest v odvetviach ako ekologické hospodárstvo, informačné a komunikačné technológie a zdravie nie je naplno využitý. Systémy vzdelávania a odbornej prípravy nestačia držať krok s meniacimi sa potrebami trhu práce – následkom je nedostatok pracovných síl v kľúčových oblastiach ako veda, matematika a informačné technológie. Vyššie vzdelávanie nie je dostatočne prepojené s činnosťou v oblasti výskumu a inovácií a systém je príliš pomalý na vytváranie kapacít v oblastiach ako IKT – čo je odrazom a zároveň jednou z príčin nedostatku internacionalizácie. Celoživotné vzdelávanie je stále vo vývoji a verejná politika a podnikateľská prax neodrážajú potrebu, aby starší pracovníci predĺžili svoju pracovnú kariéru. Ďalším problémom je nelegálna práca. Sociálna ochrana a sociálne investície by mali byť účinnejšie. Pre zraniteľné skupiny je obzvlášť ťažké dostať sa alebo sa vrátiť na trh práce. Potenciál pracovnej mobility vyplniť existujúce medzery je zasa brzdený problémami v uznávaní kvalifikácií, dokladov a odborných znalostí v jednotlivých členských štátoch.

Podpora politik členských štátov v oblasti zamestnanosti a vytváranie pracovných miest je jednou z najvyšších priorít európskeho semestra. Komisia bude v roku 2013 pokračovať v aktívnej spolupráci s členskými štátmi a sociálnymi partnermi, najmä na základe iniciatív týkajúcich sa ochrany mládeže a stáží, ktoré budú predstavené neskôr v priebehu jesene tohto roka. S cieľom pokračovať v doplňovaní chýbajúcich spojovacích článkov Komisia v rokoch 2013/2014 predloží tieto návrhy:

- zlepšenie výkonnosti verejných služieb zamestnanosti a vytváranie sietí medzi národnými úradmi práce,
- využitie sociálnych investícií pre potreby inkluzívneho rastu prostredníctvom usmernení pre politické reformy určené v rámci európskeho semestra, ktoré sú spolufinancované z prostriedkov EÚ, napríklad z Európskeho sociálneho fondu,

- ďalšiu podporu úsilia v oblasti internacionalizácie vysokoškolského vzdelávania s cieľom pripraviť Európanov na čoraz globálnejší, otvorený a konkurenčný trh práce,
- zavedenie vhodného rámca pre inštitúcie zaoberajúce sa dôchodkovým poistením zamestnancov.

Prekážky mobility sú aj naďalej jednou z hlavných nevyužitých príležitostí jednotného trhu. Prijatie a vykonanie revízie smernice o odborných kvalifikáciách⁶ bude dôležitým krokom k otvoreniu povolání. Malo by sa pokračovať v skúmaní a znižovaní zbytočných obmedzení pre regulované profesie, ktoré obmedzujú možnosti odborníkov pracovať v inom členskom štáte.

Príprava novej generácie programov v rámci Európskeho sociálneho fondu bude hlavným cieľom v roku 2013, ktorým sa má zaistiť, že tieto programy prinesú čo najrýchlejšiu a najúčinnnejšiu podporu pre modernizáciu politiky v oblasti trhu práce a sociálneho začlenenia, posilnia systémy vzdelávania a celoživotného vzdelávania a zabezpečia, aby skupiny ako mladí ľudia a dlhodobo nezamestnaní mali správne znalosti pre pracovné miesta v budúcnosti. K týmto cieľom prispeje široká škála programov EÚ vrátane Európskeho fondu regionálneho rozvoja, programov Horizont 2020 a Erasmus pre všetkých.

Využiť európske zdroje na zvýšenie konkurencieschopnosti

Cieľ

Konkurencieschopnosť súčasnosti musí byť orientovaná na konkurencieschopnosť v budúcnosti. Existuje nevyužitý potenciál hospodárstva EÚ, aby bolo inovačnejšie, produktívnejšie a konkurencieschopnejšie, a pritom potrebovalo menej zdrojov a spôsobovalo menšie škody na životnom prostredí. Malo by sa produkovať menej odpadu a viac výrobkov by sa malo opakovane využívať a recyklovať v súlade s praxou členských štátov dosahujúcich najlepšie výsledky. Väčšia efektívnosť využívania zdrojov by prispela k rastu, zamestnanosti a zlepšeniu konkurencieschopnosti, pričom by sa znížili náklady pre podniky a dosiahli významné prínosy pre zdravie a životné prostredie, znížili by sa emisie skleníkových plynov a účty za energiu a vytvorili nové príležitosti pre inovácie a investície. EÚ má mimoriadne dobré predpoklady dať politike potrebný dlhodobý rozmer.

Čo dnes chýba?

Európska spoločnosť a európske hospodárstvo ešte stále nevyužívajú plný potenciál efektívnosti využívania zdrojov. Veľa recyklovateľného odpadu sa buď vyváža alebo odváža na skládky. Nedostatok dlhodobých rámcov brzdí plánovanie a investície, predovšetkým v oblasti klímy a energetiky na obdobie po roku 2020, ale aj pokiaľ ide o dlhodobu udržateľné využívanie kľúčových zdrojov, ako je vzduch, pôda, energia, voda, ryby a biomasa. Pritom takéto rámce môžu pomôcť podnietiť inovácie potrebné na využitie potenciálu prechodu na nízkouhlíkové hospodárstvo v oblastiach ako doprava, energetika a poľnohospodárstvo.

S cieľom pokračovať v doplňovaní chýbajúcich spojovacích článkov Komisia v rokoch 2013/2014 predloží návrhy s cieľom:

⁶ KOM(2011) 883 v konečnom znení.

- poskytnúť dlhodobý výhľad o spôsobe, ako bude EÚ postupovať pri realizácii cieľov stanovených do roku 2020 s cieľom pokračovať na ceste k nízkouhlíkovému hospodárstvu prostredníctvom komplexného rámca na obdobie do roku 2030,
- načrtnúť novú stratégiu v oblasti prispôsobenia sa zmene klímy, aby Európa bola odolnejšia,
- prehodnotiť právne predpisy o odpadoch a posúdiť, ako môžu nové trhy a lepšia recyklácia prispieť k rastu,
- prispôsobiť rámec politiky EÚ v oblasti kvality ovzdušia.

Finalizácia novej generácie politických nástrojov v oblasti poľnohospodárstva a rybného hospodárstva, regionálnych programov a programov rozvoja vidieka zároveň vytvorí najlepšie podmienky pre spojenie inovácií a tvorby pracovných miest s dôrazom na udržateľnosť. Podpora hospodárstva efektívnejšie využívajúceho zdroje, tzv. „modrého hospodárstva“, pomôže uvoľniť potenciál námorných oblastí Európy, aby mohli prispieť k rastu. Rok 2013 bude znamenať aj začiatok tretej etapy systému EÚ na obchodovanie s emisiami (2013 – 2020).

Vybudovanie bezpečnej a chránenej Európy

Cieľ

EÚ musí chrániť svojich občanov a ich práva pred hrozbami a problémami a pokračovať v odstraňovaní prekážok, ktoré bránia pohybu občanov v rámci Európy. To zahŕňa boj proti trestnej činnosti a korupcii, kontrolu našich vonkajších hraníc a zabezpečenie dodržiavania zásad právneho štátu a základných práv pri vyváženom zaistení bezpečnosti a mobility. K tomu je potrebný aj dobre fungujúci a efektívny systém súdnictva na podporu rastu, podnikania a na prilákanie investorov. Rovnako pracuje EÚ aj na aktívnom znižovaní rizík pre zdravie, bezpečnosť potravín a produktov, kritické infraštruktúry, ako aj na znižovaní rizika katastrof. Kľúčovým prvkom je bezpečné a udržateľné využívanie jadrovej energie.

Čo dnes chýba?

Hrozby pre bezpečnosť a ochranu sa stále menia a reakcia EÚ tomu musí zodpovedať, a to použitím technológií na riešenie bezpečnosti v oblasti potravín alebo jadrovej energie a tým, že sa na katastrofy reaguje čo najrýchlejšie a najúčinnšie, ako aj prehĺbením spolupráce v boji proti trestnej činnosti, ktorá nadobúda čoraz viac cezhraničný rozmer. Oblasť, ako je financovanie teroristov a cezhraničný obchod so zbraňami, si vyžadujú osobitnú pozornosť. EÚ nesie osobitnú zodpovednosť za ochranu svojich finančných záujmov pred podvodom a korupciou, ale chýba jej k tomu nevyhnutný komplexný inštitucionálny rámec. Je potrebné vybudovať vzájomnú dôveru v oblasti bezpečnosti, ochrany a spravodlivosti, ale siete a výmeny potrebné na ich vybudovanie nie sú vždy k dispozícii.

Zvláštnu pozornosť treba venovať aj tomu, aby sa zabezpečila ochrana základných práv občanov v EÚ v plnom rozsahu. Ak majú ľudia a podniky v plnej miere využívať svoje práva, potrebujú v prípadoch cezhraničných sporov ľahký prístup k spravodlivosti a za rovnakých podmienok vo všetkých krajinách.

Komisia predloží návrhy na doplnenie chýbajúcich spojovacích článkov, a to:

- vytvorenie Európskej prokuratúry na boj proti trestným činom, ktoré poškodzujú rozpočet EÚ, a na ochranu finančných záujmov Spoločenstva,
- boj proti obchodovaniu so strelnými zbraňami,
- zlepšenie justičnej spolupráce v trestných aj občianskoprávných veciach,
- revízia právnych predpisov o jadrovej bezpečnosti a návrh nových právnych predpisov o jadrovom poistení a zodpovednosti,
- v roku 2013 označenom za Európsky rok občanov sa v správe o občianstve zhodnotí pokrok pri zabezpečovaní toho, aby občania EÚ mohli ľahko uplatňovať svoje práva, a určia sa opatrenia na ďalšie obdobie.

Komisia bude realizovať aj množstvo dôležitých iniciatív na podporu skutočnej spolupráce medzi správnyimi orgánmi a súdnymi systémami jednotlivých štátov. Priebežná spolupráca orgánov presadzovania práva v rámci siete pre spoluprácu v oblasti ochrany spotrebiteľa je základným nástrojom na praktické presadzovanie práva. Prvá správa o boji proti korupcii a prvý justičný hodnotiaci prehľad ponúknu nové nástroje na podporu vyhľadávania a uplatňovania osvedčených postupov. Dohoda o novej úprave správy schengenského priestoru by takisto poskytla členským štátom významný nový nástroj na upevnenie dôvery v spoločnú kontrolu hraníc. Naďalej sa bude vyvíjať úsilie s cieľom opätovne posilniť uplatňovanie existujúcich mechanizmov solidarity v oblasti príst'ahovalectva.

Zvyšovať našu váhu: Európa ako globálny aktér

Cieľ

Záujmy EÚ a oddanosť hodnotám demokracie, právneho štátu a ľudských práv do značnej miery závisia od toho, čo sa deje za jej hranicami. Presadzovanie našich hodnôt v našom bezprostrednom susedstve a v širšom svete je prioritou, ktorá sa dosahuje budovaním partnerstiev s tretími krajinami a podporou mnohostranných riešení spoločných problémov.

Súhrnne možno povedať, že EÚ je najväčším darcom finančných prostriedkov na účely rozvojovej spolupráce, financovania opatrení v oblasti zmeny klímy a humanitárnej pomoci vo svete. Sme takisto najväčším obchodným partnerom na svete. Ak nasadíme zdroje členských štátov a Únie účinne a dôsledne za našimi hranicami a spojíme širokú škálu nástrojov, ktoré sú k dispozícii, potom EÚ môže mať väčší dosah a vplyv na svet okolo nás. Pomôže to dosiahnuť ciele rastu, stability a demokracie a plniť ciele politiky, ako je boj proti chudobe a podpora mieru a bezpečnosti, ako aj realizovať politiky, akými sú boj proti zmene klímy, ochrana životného prostredia, doprava a energetika, a optimalizovať príležitosti pre medzinárodnú spoluprácu v oblastiach ako veda a technika. V roku pristúpenia Chorvátska bude proces rozširovania a susedskej stratégie aj naďalej predstavovať kľúčové nástroje na podporu pozitívnych zmien u partnerov stojacich na prahu EÚ.

Čo dnes chýba?

Na svetovej scéne je EÚ kľúčovým aktérom; možno však urobiť viac, aby sa vytvoril skutočne jednotný prístup využívajúci rôzne politické oblasti a rôzne nástroje, ktoré sa môžu vzájomne posilniť. EÚ by mala zabezpečiť aj dôslednejšie monitorovanie plnenia svojich záväzkov, predovšetkým ako súčasť podpory poskytovanej krajinám v jej susedstve, nachádzajúcim sa v procese transformácie.

Vonkajší rozmer bude neoddeliteľnou súčasťou podpory rastu a konkurencieschopnosti v roku 2013 a neskôr. EÚ realizuje program bilaterálneho obchodu a investícií, ktorý má jedinečné ambície dopĺňať jej úsilie vyvíjané na multilaterálnej úrovni. Rokovania s takými dôležitými partnermi, ako je Kanada, Singapur a India, sa blížia k záveru a možno dúfať, že čoskoro sa začnú aj s Japonskom. Záverečné odporúčania pracovnej skupiny EÚ a USA na vysokej úrovni pre zamestnanosť a rast môžu tiež pripraviť cestu pre rokovania o ambicióznom a komplexnom transatlantickom partnerstve. Japonsko a Spojené štáty sú natoľko kľúčovými partnermi, že úspešné dohody s týmito dvoma krajinami by mohli zvýšiť HDP EÚ o 1 – 1½ %, a vytvoriť takmer jeden milión pracovných miest. Takéto dohody by podporili multilaterálnu liberalizáciu a regulačný dialóg a otvorili nové trhy pre európske výrobky a služby. V súčasnosti sa vedú prieskumné rokovania aj s ďalšími partnermi.

V roku 2013 sa bude osobitná pozornosť venovať upevneniu právneho štátu, ktorý bude stredobodom politiky rozširovania, upevneniu hospodárskej a finančnej stability, podpore dobrých susedských vzťahov a užšej regionálnej spolupráci v oblastiach ako obchod, energetika a doprava. Susedská politika sa bude naďalej sústreďovať na motivačný prístup, pri ktorom podpora reforiem zo strany EÚ nadväzuje na viditeľný pokrok v budovaní demokracie a dodržiavaní ľudských práv. Prioritou v roku 2013 budú „rozsiahle a komplexné oblasti voľného obchodu“, partnerstvá v oblasti mobility a zjednodušovanie vízového režimu.

EÚ reagovala na rýchle zmeny v našom susedstve prostredníctvom rámca revidovanej európskej susedskej politiky, upevnením Východného partnerstva a zavedením partnerstva pre demokraciu a spoločnú prosperitu s južnými susedmi. Naša pozornosť spolu s našimi južnými susedmi sa v roku 2013 sústreďí na implementáciu a realizáciu, pričom sa budú využívať inovatívne spôsoby na mobilizáciu politických a hospodárskych zdrojov ku vzájomnému prospechu.

Ako sa blíži samit v roku 2015, venovaný rozvojovým cieľom, EÚ pracuje na splnení svojich záväzkov týkajúcich sa rozvojovej pomoci, ako aj na plnení osobitných cieľov týkajúcich sa udržateľného rastu a odolnosti voči krízam. Naďalej vedie aj kľúčové rokovania, napríklad s cieľom dosiahnuť novú medzinárodnú dohodu o klíme do roku 2015. Zároveň s finalizáciou novej generácie nástrojov pre vonkajšiu činnosť bude rok 2013 kľúčovým rokom z hľadiska zabezpečenia toho, aby nový smer rozvojovej politiky EÚ – program zmien⁷ – bol začlenený do vzťahov s našimi partnermi s novou orientáciou na dobrú správu vecí verejných, inkluzívny a udržateľný rast a stimulovanie investícií v rozvojových krajinách. V rovnakom období sa uskutočnia aj ďalšie kroky na zabezpečenie kapacít účinnej a rýchlej reakcie na krízy a na vypracovanie komplexného systému reakcie na prevenciu, riadenie a riešenie kríz.

S cieľom pokračovať v dopĺňovaní chýbajúcich spojovacích článkov Komisia v rokoch 2013/2014 predloží tieto návrhy:

- v závislosti od úspešnosti prebiehajúcich prieskumných rokovaní a predbežných diskusií navrhne smernice na rokovania o komplexných dohodách o obchode a investíciách s príslušnými partnermi,
- predloží zosúladené stanoviská EÚ, pričom spojí miléniové rozvojové ciele, rozvojový program po roku 2015 a proces Rio+20.

⁷ KOM(2011) 637 z 13. októbra 2011.